

Gorenjec.

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krome, za pol leta 2 kroni, za četrto leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krome, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravništvo se nahaja v g. Floriana hiši nasproti mestne hranilnice. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Naša obrt in vlada.

Ministrski predsednik Körber razvil je o priliki otvoritve državnega zbora dne 22. svečna t. l. prav obširen program, v katerem povdarja med drugim tudi to, da bode vlada skrbela za plovnost rek, za tršaški pristan in da bode predložila zakon o podpori industrije. Dejal je: »Materijalna in kulturna vprašanja trkajo s silo na vrata države.»

In resnica je to, samo s tem razločkom, da se to ne godi samo v poslednjem času, ko je vlada v taki zagati zaradi jezikovnih naredb, ki jih je odpravila, ampak to se godi že desetletja.

Dokler vlada ni bila v taki zadregi, ni slišala ali vsaj ni hotela slišati tega trkanja, zategadelj sprejmemo z vso rezervo njene obljube, ki se nam zde podobne obljubam mačehe, katero prosi lačna pastorka kruha, češ, počakaj malo, pozneje dobiš pečenko, kakor hitro nasitim lastno hčerko.

Z grozo opazujemo, kako napreduje obrt v Nemčiji in kako v jednaki meri propada v Avstriji. Poglejmo statistiko izvoza iz naše države, ki s suhimi številkami piše naši obrti smrtno sodbo.

Kupčija in obrt sta neločljivi sestri. Brez razvite kupčije si razvite obrti niti misliti ne moremo. A obe je naša vlada zanemarila tako, da si bodeta težko kdaj opomogli. Res je žrtvovala nekaj milijonov parobrodni družbi «Lloyd», a da bi poskrbela, da bi bili ti milijoni obrestonosno naloženi, da bi podkrepili trgovino, to ji niti na misel ni prišlo. V «Lloydovem» arzenalu bi lahko zgradili marsikako ladijo za inozemstvo, a še tedaj, ko izdelujejo kako domačo, ne gre delo izpod rok. Ko bi imel zasebnik «Lloydov» arzenal in sredstva, ki jih je dobila družba od vlade, kako ugodno bi to vplivalo na trgovino in obrt. Tu nočemo govoriti o sitnostih, s katerimi se morajo boriti naši trgovci pri izvažanju, ker je o tem pred kratkim prav izborno pisal «Slovenski Narod».

Kaj pa je storila vlada za povzdigo naše obrti? Smelo trdimo, da prav nič. Če izvzamemo nekaj stotakov, ki jih daje občinam kot podporo za obrtne nadaljevalne sole, ostane pač bore malo. Glavna skrb bi bila, da vlada poskrbi za izdelke naših obrtnikov tržišča v inozemstvu. Konzulati naj bi bili poverjeni ljudem, ki bi skrbeli v prvi vrsti za obrt, oziroma izvoz in šele na zadnje za odgonsko odpravo avstrijskih državljanov, ne pa ravno obratno. Ko bi bili avstrijski konzulati skrbeli le nekoliko za našo obrt, bi ne bili obrtniki izgubili toliko tržišč, kamor so izvažali svoje izdelke, tedaj ne bi bili nekateri kraji popolno obubožali. Ogrska vlada pač drugače skrbi za svoje ljudi. Pri nas mlinarstvo propada bolj in bolj, ker Ogrri vsled ugodnih ogrskih carinskih določb povsod lahko konkurirajo z našimi mlinarskimi izdelki.

Drugo leto bode v Parizu svetovna razstava. Tu bi bila priložnost naši obrti pomagati na noge. Vlada je sicer poslala v Pariz kot sekcijskega načelnika in generalnega komisarja avstrijske razstave znanega V. Exnerja, ki bode imel malenkost stotisoč frankov plače. Vlada menda misli, da je s tem že zadostila svoji nalogi, ker o drugih korakih dosedaj ni bilo čuti, razven da bode nekaj učiteljev strokovnih šol imelo baje na polovico znižano vožnjo po avstrijskih državnih železnicah!!

Vlade drugih držav tekmujejo med seboj, kako bi omogočile svojim obrtnikom, da bi imeli kolikor mogoče mnogo koristi od razstave. Za berlinske obrtnike je namenjeno blizu 60.000 kron, da bodo lahko posetili Pariz. Le pri nas vlada neodpustljiva brezbržnost v tem oziru.

Naši poslanci naj odločno zahtevajo od vlade potrebnih kreditov, kar tem lažje storé, ker je bil ministrski predsednik tako radodaren s svojimi obljubami. Če bode vlada pokazala, da ima resno voljo skrbeti za obrtnost, gotovo bodo tudi avtonomna oblastva storila v tej zadevi, kolikor jim bodo le njihova sredstva dopustila.

Gorenjci, razširjajte svoj list!

V Kranju, dne 3. sušca.

Narodno-napredna stranka na Goriškem se bo v kratkem ožje organizirala. V to svrhu se bo sklical zaupni shod, ki bo izvolil izvrševalni odbor, in le-ta svoje zaupnike po deželi. Ta korak je vsekakor toplo pozdravljati.

K položaju. Kakor je razvidno iz zadnjega državno-zborskega poročila, Čehi ne mislijo odnehati od obstrukcije. Zategadelj je vlada v velikih skrbah, bo li mogla najnujnejše državne potrebe spraviti pod streho. Kërber namreč že misli na to, kako bi prišel iz zagate. «Grazer Tagblatt» vé povedati, da je baje pripravljen Čehom dati češki notranji uradni jezik, Nemcem železnico čez Ture, Slovencem pa deželnega šolskega nadzornika za Spodnji Štajer. No, zadnja drobtinica bo skoro gotovo odpadla, ker se je vlada že zbalala nemških narodnjakov na Štajerskem, kar kaže s tem, da odločno taji nameravano imenovanje.

Deželni zbori se skličejo — kakor poročajo češki listi — na dan 22. sušca in bodo zborovali do srede meseca malega travna.

Uredba deželnih financ. «Fremdenblatt» javlja, da je finančno ministrstvo tekom tega tedna poslalo na vse deželne predsednike zakonske načrte glede uredbe deželnih financ. Vlada misli namreč prispevati z državnimi sredstvi od doklad na žganje.

Realčni zakon, kakor ga je sklenil v zadnjem zasedanju deželni zbor kranjski, ni dobil Najvišjega potrjenja.

Dolenjeavstrijski deželni zbor je sprejel predlog o volilni preosnovi za dunajsko mesto, po kateri so si dr. Lueger in krščanski socialisti zagotovili večino v mestnem zastopu še za dolgo vrsto let. Socialni demokratje so radi tega močno ogorčeni in prirejajo velike demonstracije.

Čehi na Dunaju vzdržujejo s svojimi društvenimi prispevki sedem šol, katere obiskuje nad 1200 čeških otrok, a vendar vlada noče dovoliti tem šolam niti pravice javnosti, kaj šele, da bi jih prevzela v svojo oskrbo. Kako drugače pa je s «šulferajnskimi» šolami, kjer Nemcev niti ni!

Irci se angleških porazov v Afriki močno veselijo. Burske zmagovalce proslavljajo kakor svoje lastne junake,

PODLISTEK.

„Ne čitam ga!“

Vsi ga poznate, Kranjci, lepega gospoda, mladega gospoda s prodirnim pogledom, moža, ki vidi vse, vse nedostatke sveta okoli sebe, le svojih ne, ker jih — nima! Kar ni popolnega, to ne najde milosti pri njem; s trdimi besedami porine vse to v globino njegovega zaničevanja.

Ta globina pa je brezmejna: mnogo prostora je še v njej, čeprav je bilo v njo strmoglavljenih premnogo živih in neživih, telesnih in breztelesnih bitij, lažiidealov, prepričanj raznih letnikov i. t. d.; na najnižjem dnu leže kranjska dekleta vsa povprek, kakor jih je vrgla nizdoli «njegova» sveta jeza, kruto kaznovavši smelost njih bistrih očij, ki so tuintam z dopadajenjem ošvrknila in oskrunila njega možato postavo; tu doli je priletelo krdelo liberalcev, kranjskih in zunanjih, z vihravo naglico vsled silnega puha rjegovega srda; ali niso si še poravnali svojih kosti, kar pridrvi — glej! — jadrno na nje težak klerikalec, drgetajoč si nesveto plat svojega telesa, katero je neusmiljeno sunil on. S kratka, tu je pravi predpekel . . . Vedno še dohajajo

imenujejo jih častnim občanom in krstijo po njih ulice. Tudi z denarjem hočejo Bure podpirati ter so v ta namen nabrali že blizu milijon dolarjev.

Vojna v Južni Afriki. Položaj burskega generala Cronjeja je obupen, ker stoji angleško topništvo na hribovju, ki se vleče kvišku od reke Moder. Iz Oranje so poslali v zadnjem hipu na bojišče vse moštvo. General Botha je brzojavil iz Colensa v Pretorijo, da je burska vojska obnemogla, da treba pomoči ali pa prositi za mir. — Dočim naznanjajo angleški viri, da se je Cronje z 8000 Buri po hudi bitki udal in da je padlo 1700 Burov, poročajo zasebna poročila, da so Bure še pravočasno rešili generali Schalk, Mayer in Bothe ter še ujeli 146 angleških podčastnikov in vojakov.

Dopisi.

Iz Radovljice. Pust se je zopet poslovil za jedno leto. Naše mesto je zapustil letos s prav nezadovoljnim in čemernim obrazom. V vseh znamenitejših krajih so se kolikor mogoče potrudili, da so mu izkazali dostojno čast, le Radovljičani se niso dosti zmenili zanj. Edino tukajšnje gasilno društvo ni hotelo prezeti imenitnega gosta. Za pustni ponedeljek zvečer so bili v Hudovernikovo gostilno povabljeni tudi radovljiški oženjeni možje. Ta gostilniški shod se pa ne more prištevati pustnim veselicam, ker je le harmonika z rohnečim glasom oznanjevala zbrani družbi, da sme tudi plesati, komur se poljubi. Pri tej priliki naj tudi omenim, da Radovljičani niso hoteli pognati za pustom svojega «v», kakor jim je to svetoval neki dopisnik v šesti številki «Gorenjca». No, meni se zdi čisto naravno, da so ta nasvet preslišali, zakaj stvar ni tako malenkostna ter se ne dá tako lahko predrugačiti, kakor bi si to kdo želel, ker se je omenjeni «v» v vse tukajšnje novejšje štampiljke, uradne pečatnike in tiskovine že tako globoko vrnil in vkoreninil, da bi ga bilo mogoče odstraniti le z velikim trudom in s še večjimi troški. Radovljičani imajo torej sedaj popolnoma prav, ako branijo in zagovarjajo svoj «v», s katerim naj se blagovolijo zaradi ljubelega miru in potrebnega zedinjenja v kratkem sprizniti vsi njegovi

nove žrtve . . . Ravnokar vidim, kako frčijo navzdol vsi slovenski listi — razen treh — in med zavrženci si tudi ti — ti «Gorenjec». Vidiš,

kaj pa je tebe treba biló;
dete mladó, dete grdó?

«Gorenjec», ti si nezakonski, zato si nepopoln. Grdo je, da imaš več očetov, mati pa je sploh neznana. Kako naj te torej spoštuje on, ki ljubi le popolnost! Kako pa naj bi bil ti popoln, «Gorenjec»? Nezakonski si, tvoji roditelji niso niti pošteni kristjani: socialno-komunistično-liberalno i. t. d. dete si! Koliko jih je sodelovalo pri tvojem porodu! Krščen nisi, še botra nimaš! Torej gorje ti! . . . On te je zavrgel, ponosno rad pravi: «Gorenjca niti ne čitam!»

Čemu bi ga tudi? Sredi ram onega gospoda je vzrasla modra, učena glava, v tej glavi pa so usta, ki imajo za tvoje pomenke, «Gorenjec», le zaničljiv smehljaj!

Sicer se govori in piše, da, čim učenejši je kdo, tem bolj cení in mílo sodí vsako črko; ali jasno je, da velja to pravilo le za «čim učenejše», ne pa za «greben» učenosti, za najučenejšega, to pa je — taka je ljudska sodba — le on!

Dorte.

dosedanji nasprotniki, dasiravno zagovor glavnega «vevca» ni tako utemeljen, da bi se naš vsiljeni «v» ne dal več omajati. Toda sedaj naj bo de glede te zadeve v tem listu konec za vselej, ker gospod urednik tako hoče. Kakor rečeno, Radovljčanom ni treba preveč žal biti, če so se letos s svojo mlačnostjo nekoliko zamerili pustu, saj jih bo de prihodnje leto vsejedno zopet obiskal. Ali v tej mlačnosti tiči še nekaj drugega, kar se z narodnega stališča ne sme ravnodušno in tiho prezreti, in to je narodna zaspanost in nezavednost. Kjer sta udomačeni ti dve lastnosti, tam po navadi spi društveno življenje in kraljuje narodnostni mir, ki je v korist le našim narodnim sovražnikom, in od tam se le malokdaj kaj bere v časnikih. Živahne, a priproste narodne veselice z domačim petjem, godbo, gledališkimi predstavami, vzpodbujajočimi govori, deklamacijami in napitnicami so gotovo najboljši pripomočki za probujenje in utrjevanje narodne zavesti, za katero je tukaj in v okolici še dosti neobdelanega polja. Poleg veselic pa morejo največ storiti za narodno stvar posebno med našim priprostim ljudstvom — manjši in cenejši časniki. Za to delo se mi zdi še najbolj pripraven mladi «Gorenjec». Zato je želeli, da bi se ta list v kratkem razširil po vseh gorenjskih vaseh in da bi zraven gospodarskih zadev posvečeval največ pozornosti narodni stvari. O tem morda pri radovljiških veselicah ne bo de treba več z nevoljo opazovati takih «špaso», ki žalijo slovenski narodni čut. «Rechts, rechts!» vpil je nekdo s peči pri zadnji tukajšnji pustni veselici nad plesalci, ki so plesali kolo-ples z blazinico. Dotičnik si je menda domišljeval, da ima pred seboj vojaške novince. A tukaj smo že navajeni na podobne «narodne» prizore ter se ne zgražamo nad njimi, ker vemo, da so nekateri kmetski ljudje vsled narodne nezavednosti kaj ponosni, ako morejo med domačo govorico mešati spačene nemške besede, katerih so se pričeli pri vojaki, pri drvarjenju pod nadzorstvom nemških gozdnih uradnikov ali pa v tujini. Take nezavedne rojake bi trebalo z mirno in prepričevalno besedo poučiti, da ni lepo mili materin jezik s tujimi besedami mešati in kaziti.

Doktor Silvester.

Povest. Spisal Podkrnski.

Dalje.

Doktor Silvester pa odgovori smehljaje: «Nekoliko strahu živcem dobro dé . . . Toda oprostite, da sem vas tako hudo prestrašil. Prišel sem do vas, a bili ste tako zamišljeni, da me niti opazili niste.»

Mračilo se je že, ko sta sedela Silvester in Suzana, drug drugemu nasproti. Govorila sta zaupljivo, in nobeden izmed njiju ni mogel povedati tega, kar bi srce rado govorilo . . . Ker se je bilo že stemnilo, poslovil se je kmalu doktor Silvester od Suzane, kajti zdelo se mu ni spodobno, da bi se ponoči na skrivnem pogovarjal s pošteno deklico. Pri odhodu podala mu je Suzana šopek, ki ga je nosila na prsih. Samo ob sebi se razume, da ga je Silvester hvaležno sprejel.

Suzana je odšla v sobo, doktor Silvester pa je ves zamišljen taval okrog ter sam sebi ni verjel, da res uživa tako sladko srečo . . . Toda šopek, ki ga je bil skrbno spravil, je bil jasna priča, da to niso le sanje, ampak gola resnica.

Slednjič je tudi on šel k počitku. V sanjah pa je poljuboval njo, ki mu je napravila toliko veselih trenutkov.

Naša narodna čast namreč zahteva, da se poslužujemo tujega jezika in tujih besedi samo takrat, kadar občujemo s tujci, ki ne razumejo slovenščine. Ali žal, da takih rodoljubnih učiteljev tukaj in tudi drugod po Slovenskem zelo primanjkuje. Vendar se mora priznati, da se narodna zavest počasi tudi tukaj utrjuje, a neugodne krajevne razmere in ljudske posebnosti so krive, da tukajšnja narodna društva ne morejo tako napredovati in uspešno delovati v dosego svojih namenov, kakor v nekaterih drugih slovenskih krajih. O tem morda prihodnjič kaj več!

Iz Škofje Loke. Naša čitalnica je priredila na pustni torek plesni venček, ki se je prav dobro obnesel. Akoravno je bil vstop dovoljen le vabljenim, zbrala se je vendar vsa tukajšnja inteligenca. Videli smo tudi veliko število prav lepih mask. Pri plesu je igrala bovška godba neutrudljivo in je vse hvale vredno. Plesalo se je več četvork, pri katerih smo našli nad 40 parov. Plesne vaje, ki so se vršile pred pustom vsako sredo so tedaj dobro uspevale, ker so se vsi plesi jako taktno izvajali. Javno pohvalo zasluži v tem oziru naš vrli čitalnični podpredsednik, g. Ervin Burdych, ki je spretno in neumorno vodil plesne vaje. Omeniti moram tudi, da so bili čitalniški prostori kaj okusno ozaljšani. Zadnje veselico so posetili tudi gostje iz Kranja, Ljubljane in od drugod. V zavesti živimo, da je še nekaj narodnega življenja pri nas, in želeli bi le bilo, da bi slavni čitalniški odbor večkrat priredil kako veselico.

Iz Domžal. Pri nas biva — kakor znano — nekaj Tirolcev, ki se zabavajo vsako leto o predpustu po svoje. Tega jim seveda ne branimo. Tako so se tudi dne 24. m. m. zabavali in k tej veselici povabili več Slovencev. Odzvali so se nekateri Slovenci povabilu, kajti spored ni nikdar obsegal za nas kaj žalivega. V soboto je pa bila na sporedu tudi igra, pri kateri so se peli razni kupleti. Nek znan kot profesor zemljepisja našemljeni purš je držal v roki zemljepisno karto ter razkladal gledalcem svojo modrost. Med drugim se je tudi kaj zaničljivo izražal o Rusih in Čehih. Domžalci so se spogledovali, in le malo

VII.

Na severni strani trga Loga razprostira se majhen gozdič, po katerem se šetajo prav radi tržani ob letni vročini. Videti je, da je gozdič umetno zasajen, in različna drevesca razprostirajo tukaj svoje veje in dajejo prijetno senco.

Tu sèm se danes napoti doktor Silvester, da se odtegne hudi letni vročini. Zamišljeno koraka, včasih malo postoji, pa gre zopet dalje. Njegovo srce je bilo nemirno, pred njegovimi očmi je bila le Suzana; z njo je hotel danes govoriti ter ji odkriti svojo ljubezen. Ker je ni našel doma na vrtu, šel jo je semkaj iskat. Nekaj korakov pred njim rastel je gost gaber, v senci pa je bila postavljena klop. Tukaj se je hotel malo odpočiti. Ko zavije okoli gabra, vidi, da je klop zasedena.

Doktor Silvester se pa vendar zaradi tega ni vjezil, ker ni našel klopi prazne, kajti na njej je sedela Suzana ter čitala Prešerna.

«Gospica,» ogovori jo doktor Silvester, «dovolite, da se tukaj malo odpočijem?»

«O gospod doktor, prosim, le vsedite se. Res vidim, da ste «doktor vseveden», ker me precej najdete. Pa prav je tako, saj veste, da mi je vaša bližina jako ljuba.

je manjkalo, da ni prišlo do pretepa. Ko je bilo konec igri, so vsi Slovenci zapustili znano Vencljevo gostilno. Za prihodnje naj si domžalski Slovenci to dobro zapomnijo in naj ne obiskujejo takih veselic, kjer se žali slovenski narodni čut. Zadnji čas pa bi že bil, da si Domžalci ustanovijo kako narodno društvo. Vztrajno in z združenimi močmi naj ga podpirajo, in ni se bati, da bi zaspalo. Rodoljubi, ganite se!

Novičar.

Na Gorenjskem.

Mnogoštevilnim naročnikom, ki so se v poslednjem času naročili na naš list, se najtopeje zahvaljujemo za dosedanjo naklonjenost in podporo, ob enem pa jih prosimo, naj nam oprosté, da jim ne moremo doposlati prve številke «Gorenjca», ker je vsa razprodana, dasiravno je bila dvakrat natisnjena.

Občinski odbor kranjski je imel včeraj sejo. Na vlogo tukajšnjega c. kr. gimnazijskega ravnateljstva, da bi se radi nedostajanja prostorov podaljšal desni potez gimnazijskega poslopja v svrhu naprave treh novih učnih sob, je odbor sklenil ravnateljstvu odgovoriti, da bo mesto napravilo prizidek, ako bo država prevzela v gimnaziji kurjavo, ki stane občino na leto do 1800 kron. V tem smislu se bo tudi po državnem poslancu takoj odposlala nova prošnja na finančno ministrstvo. Če bi pred prihodnjim šolskim letom ne bilo mogoče dovršiti prizidka, bi občina preskrbela v bližini gimnazijskega poslopja za eno leto začasno potrebne učne prostore, da bi ne bilo treba odganjati dijakov. — Nadalje je odbor odobril računski zaključek «Dijaške kuhinje» in izvolil v šolski odbor obrtne nadaljevalne šole zastopnikom občine iznova g. Ferd. Sajovica. — Hišnik mestne ubožnice se je odslovil iz službe.

Predpustne zabave. Preteklo soboto in nedeljo je bilo zopet prav veselo življenje v čitalničnih prostorih. Plesoljubni svet je pač hotel docela izkoristiti sicer precej dolgi, a v našem mestu letos dokaj živahni predpust. Na čast poslavljajočemu se kurentu se je plesalo tedaj z vso vnemo, tako na čitalničnem plesnem venčku, kakor na

«In vaša bližina meni najdražja,» dostavi Silvester. Toda nekaj bi vas prosil. Ta beseda «vi» se mi zdi tako tuja, recite mi raji «ti» in jaz bom tudi tako govoril.»

«Iz srca rada. To dovoljenje bom torej takoj porabila.»

Položila je levico okoli njegovega vratu, z desnico pa prijela njegovo roko ter spregovorila:

«Ali hočeš biti — — moj . . .?»

Strastno je pritisnil doktor Silvester Suzano na svoje prsi ter jo poljubil, rekoč:

«Ti si me prehitela, draga moja! Ljubim te od prvega trenutka, ko sem te ugledal. Ti si moje vse. Brez tebe bi ne mogel več srečen biti in brez tebe bi ne mogel živeti.»

In njegove ustnice so se združile z njenimi v dolg sladek poljub. Zastonj bi se trudil popisati čuvstvo, ki je vezalo sreci mladih zaročencev.

To ljubkovanje je trajalo nekaj časa. Potem sta vstala in se šla izprehajati. Silvester je prijel Suzano okoli pasu, ona pa je nagnila svojo lepo glavico na Silvestra, in tako sta uživala zaročenceva nezmerno srečo. Dolgo sta šetala okrog, končno sta jo zavila proti trgu. Obljubila sta še enkrat drug drugemu zvestobo, in poljub ju je ločil . . .

Se nadaljuje.

maskaradi «Slovenskega bralnega društva». Zanimiva je bila zlasti čitalnična zabava, ker se je predstavljala spevo-igra «Vinska poskušnja». Čveterospjev so proizvajali gospodje dr. Kušar, Lavrenčič, Rus in Verbič. Poznamo sicer imenovane gospode kot dobro izšolane pevce, a pričakovali nismo tako gotovega nastopa, preciznega in ubranega petja. Spremljevala jih je na glasovirju umetniški gospica Jurmanova. Burnim ploskanjem se je zahvaljevalo mnogobrojno občinstvo za peneči «prosekar». Predstavi je sledil eleganten ples, h kateremu je nad vse vztrajno in res izborno sviral oddelek ljubljanske vojaške godbe. Pri prvi kadrilji smo našli 28 parov. — Istotako je bilo prav živahno na nedeljski maskaradi «Bralnega društva». Videli smo prav lepe in bogato opravljene maske. Klovni so v potu svojega obraza z vratolomnimi produkcijami preskrbljevali hrupno zabavo. S to neprisiljeno veselico smo zaključili predpust, «ta čas presneti». Na obeh zabavah se je seveda plesalo do belega dne. Ko sva se v ponedeljek zjutraj pomikala s prijateljem iz čitalnice k Geigerjevi mami na čašo slovite njene črne kave, vzkliknil je z zadovoljstvom: «Letos smo se pa res naplesali; dobro da nismo v Medvodah!»

Star običaj. Na Gorenjskem in to zlasti v kranjskem in kamniškem okraju se je ohranil star običaj, da na pustni torek zvečer «žgô pusta». Skoro vsaka vas zapali večjo grmado, fantje pa nosijo po polju na dolgih drogih goreče butare ali otepe. Zadnji torek je bil pogled na ta plamena raz Cofišče res veličasten. Takoj o mraku so pričeli po vaseh zažigati kresove, katerih pa je bilo mnogo več videti, kakor na kresni večer, gotovo nad tisoč. Zares diven je bil pogled proti Smledniku in Kamniku ter sosednjem hribovju. Kdor je imel priliko z visočine opazovati ta krasni prizor, je bil gotovo zadovoljen z zaključkom letošnjega predpusta.

Odhodnica. Preselila sta se iz Kranja c. kr. sodni pristav gospod Albert Levičnik v Kostanjevico in komptoarist gospod Franc Majcen v Ljubljano. Čitalnični godbeni klub, čegar vnet član je bil gospod Levičnik, je priredil odhajajočima v sredo zvečer odhodnico v gostilni P. Mayrjevi. Udeležba iz vseh slojev tukajšnje družbe je pač najboljši dokaz, kolike simpatije sta uživala v našem mestu značajna moza, vesela družabnika in dobra prijatelja. Vrlima gospodoma želimo prav obilo sreče na novih mestih!

V dijaški kuhinji v Kranju se je izdalo meseca svečnà t. l. 1708 kosil in 1481 večerij ter plačalo 553 K 48 vin. K tej svoti so prispevali podpirani dijaki sami 160 K. Prepotreben zavod se blagim dobrotnikom tudi nadalje najtopeje priporoča. — «Dijaška kuhinja» je imela v prvem polletju 1899/1900 dohodkov K 3202·17, troškov pa K 3131·71, tedaj prebitka K 70·76. Porabiti se je moral še skoro ves lanski prebitek (K 486·97) in če se to prepotrebno društvo ne bo podpiralo izdatneje, ne bo mogoče preskrbljevati toliko potrebnih in v istini marljivih dijakov.

Dijaški kuhinji v Kranju je darovala rodbina Pavšlarjeva 20 kron v zahvalo dijaškemu pevskeemu zboru za nagrobnico pokojni ljubljeni materi.

Otroški vrtec obiskuje v Kranju 10 dečkov in 15 deklic, v Škofji Loki 26 deklic in v Trziču 15 dečkov in 22 deklic.

Župnik na Primskovem ima smolo. Komaj se je tu naselil, že je dobil ukaz, da jo mora odkuriti. Župljanom na Primskovem seveda ni šlo v glavo, kako je mogoče, da se je ljubljanski škof tako hitro premislil in jim hotel župnika odvzeti. Hitro so poslali odposlanstvo, broječo 14 mož, v Ljubljano k škofu. Ta jim je končno obljubil, da sme v njih fari ostati sedanji župnik, dokler jim je drago. Vemo pa, odkod prihajajo vse spletke proti njemu.

Gasilni dom postavijo letos v Senčurju in v Vogljah.

V političnem okraju radovljiškem so pričeli meseca prosinca izvrševati obrt, oziroma so dobili dovoljenje: Natalija Kraup na Javorniku in Elizabeta Vogel na Jesenicah, gostilna, Janez Heinricher na Bledu in Marija Baloh na Črničevu, trgovina z mešanim blagom, Janez Gašperin na Zgošah, krojač, Janez Svetina na Jezerskem, pekarija, Marija Globočnik v Kropi, trgovina s prekajenim mesom, Anton Grile v Ribnem, čevljar, Jakob Tomc v Begunjah mlin in žaga.

Grdo ravnanje. 21letni Anton Žvab z Bohinjske Bele, okraj Radovljica, je dne 7. svečna t. l. svojega očeta Blaža Žvaba o priliki nekega domačega prepira tako hudo pahnil na tla in ga osuval, da je bil slednji na zadnji strani glave in na levem licu precej poškodovan. Oče je sina ovadil in izročil c. kr. okrajnemu sodišču v Radovljici.

Otrok zgorel. Marija Grm iz Srednje vasi, politični okraj Radovljica, je šla dne 20. m. m. v sobo, ki je tik kuhinje, da bi pripravila večerjo. V sobi je pustila pol-drugo leto stara dvojčka Angelo in Franciško za mizo sama, na mizi pa je gorela petrolejska svetilka. Angela je svetilko potegnila z mize, pri čemer se ji je vnela srajčica. Ker nihče ni bil pri roki, je bil otrok po celem telesu tako hudo opečen, da je čez dve uri umrl. Zoper nesrečno mater, katero zadene krivda, se je uvedla sodnijska preiskava.

V begunjski kaznilnici je cesar izpregledal petim kaznjenkam kazni.

Na zatožni klopi bo sedel dne 6. in 7. sušca pri porotnih obravnavah v Ljubljani 39 let star oženjeni hišnik in mesarski pomočnik Jožef Starkl iz Zaleč pri Bledu, sodnijski okraj Radovljica, zaradi javnega nasilstva, posilstva in oskrunjenja.

Glede reforme pošte na deželi se vršé pri trgovinskem ministrstvu preiskave, pri katerih sodeluje med drugimi tudi gospod Alojzij Schrey z Jesenic. Poštarji zahtevajo popolno enakost s prometnimi uradniki X. in XI. činovnega razreda, kakor tudi da mora ura lne prostore vzdržavati država.

Napadel je z revolverjem v Mojstrani delavec Janez Kovač iz Dovjega kemikarja Šerca, ko se je vračal slednji dne 26. t. m. ob eni po polnoči iz gostilne domov. Kovač je slabo meril ter ga ni zadel. Vzrok bo menda ta, da ga je Šerc ovadil zaradi neke tatvine. Napadalca, ki jo je takoj popihal, zasledujejo.

V Bukovci pri Škofji Loki ne marajo dvorazrednice. Oče župan in — ne čudimo se! — župnik sta proti temu ter pravita, da se bodo otroci dovolj naučili v enorazrednici.

Domov vrnila se je od srede meseca prosinca t. l. pogrešana Marijana Kržišnik s Trate pri Škofji Loki.

Okrožnim zdravnikom v Zeleznikih je imenovan gospod dr. Konstantin Hiersche.

V Kamniku so se minulo nedeljo prav izborno zabavali. Čilo pevsko društvo «Lira» je priredilo s sodelovanjem ondotnega salonskega orkestra koncert. Da je tisti tako sijajno uspel, sta največ pripomogla gospoda: pevodja Stele in dirigent V. Parma.

«Narodna čitalnica» v Kamniku priredi jutri v nedeljo dne 4. sušca t. l. veselico. Spored: «Pojdimo na Dunaj». Burka s petjem v štirih slikah. Poleg francoskega «La Cagnotte», poslovenil I. Ogrinec. Potem šaljiva pošta. Začetek ob osmih zvečer. Vstopnina za ude 40 vin., za neude 80 vin.

V občinski odbor občine Trojana so bili izvoljeni dne 22. t. m. gospodje: Franc Cukjati, županom, Val. Kolenc, A. Benko, F. Konšek, A. Novak, svetovalcem, Janez Šlakar in Jožef Zelnik, župnika, G. Koželj in T. Petrovec, učitelja, G. Zupan, J. Lebar, G. Mikelj, J. Bervar, J. Lebar, L. Novak, posestniki, odbornikom.

Tri prste zmečkalo je dne 19. m. m. 14letnemu usnjarskemu vajencu Andreju Letnarju v Zgornjem Kašlju, ko je mlél s strojem koruzo za konje. Z levo roko je namreč prišel tako blizo cilindru, da je staknil nesrečo. Dečka so poslali v deželno bolnico.

Na Kranjskem sploh.

Nov odvetnik. Gospod dr. Karl Triller, gorenjski rojak, se je zopet naselil v Ljubljani (glej inserat). Z veseljem pozdravljamo njegov prihod, ker je gosp. dr. Triller znan že iz prejšnjih let kot jako delaven mož in bo gotovo tudi sedaj mnogo koristil slovenski stvari.

Učiteljev je na Kranjskem 522 in so razvrščeni v naslednje razrede: v prvem plačilnem razredu s 1600 K (učiteljice 1400 K) jih je 63, v drugem s 1400 K (učiteljice 1260 K) 95, v tretjem s 1200 K 190 in v četrtem s 1000 K 174.

Na Štajerskem.

Družba sv. Cirila in Metoda otvori o Veliki noči novo slovensko šolo na Muti.

Križem sveta.

Novi dunajski krvnik. Namesto umrlega Selingerja je bil te dni imenovan bivši kavarnar Josip Lang dunajskim krvnikom. Lang je izredno močan velikan. Bil je bratranec umrlega krvnika, kateremu je včasih pomagal pri obešanju ljudi. Razen Langa je za to službo prosilo še 14 drugih. — Danes zjutraj je obesil v Novem mestu cigana Helda.

Lakota med Slovaki. Med Slovaki je nastala v nekaterih krajih huda lakota. Glavni živež jim je krompir, ki je pa letos slabo obrodil. Zato se mnogi selijo v Ameriko. Vlada je določila 28 tisoč kron za javna dela, da bi si ljudje nekaj zaslužili. — Tudi na Hrvaškem je po mnogih krajih med kmeti huda lakota.

Luccheni, morilec naše cesarice, je hotel zabosti z ošpičenim ključem kaznilničnega ravnatelja, ki je ukazal, da mu ne smejo več ko eno knjigo na teden dati za čitanje, a izpodletelo mu je.

Državni zbor.

O rekrutnem zakonu se je razpravljalo v ponedeljek in v sredo. Posebno ostro je govoril češki poslanec Horica o zapostavljenju češčine v armadi.

Razprava o rudarskih stavkah se je tudi v teh dveh sejah nadaljevala in sprejela nujnost za hitro odpomoč.

V četrtek se je začela debata o vladni izjavi in o zatožbi Wittekovega ministrstva. Oglašenih je 45 govornikov, med njimi troje slovenskih poslancev: dr. Ferjančič, Povše in Pfeifer.

Interpelacije: Poslanec dr. Gregorec je interpeliral glede nameščenja sodnih uradnikov v graškem višjesodnem okrožju. — Poslanca dr. Krek in Pogačnik sta vprašala ministra glede neke gorenjske ceste. — Poslanec Wolf je podal interpelacijo, če avstrijska vlada res gre Angležem na roko v boju z junaškimi Buri.

Gospodarske stvari.

Mestna hranilnica v Kranju. Meseca svečna t. l. je vložilo 295 strank 105.050 K 85 h, dvignilo pa 238 strank 77.290 K 6 h, 14 strankam izplačalo se je hipotečnih posojil 21.980 K. Stanje vlog 2.080.232 K 78 h, stanje hipotečnih posojil 1.329.573 K 44 h, denarni promet 328.853 K 40 h.

C. kr. poljedelsko ministrstvo je dovolilo kranjski kmetijski družbi za povzdigo pridelovanja lanú za tekoče leto državno podporo 1000 kron in za povzdigo mlekarstva 3000 kron, za premovanje konj v letošnjem letu pa svoto 3000 kron.

Stare dvajsetice, desetice in petice avstrijske veljave se bodo izjemoma zamenjavale do 21. svečnâ 1901. l., torej še eno leto, vsled odloka finančnega ministrstva po polovični vrednosti. — Tudi stari krajcarji in polovičarji se zamenjajo lahko do 30. roznika t. l. po svoji resnični vrednosti. — Od 1. malega srpana t. l. naprej eno leto pa le po polovični vrednosti.

Najnovejše vesti.

London 1. sušca. Vojno ministrstvo razglâša, da se je general Cronje udal v ponedeljek zjutraj. — Celih enajst dni se je junâsko držal. Obkoljen je bil od 40.000 angleških vojakov. S Cronjem je prišlo Angležem v roke blizu 3000 Burov. Opomba uredništva.

London 2. sušca. Angleški general Dundonald je prišel v sredo v Ladysmith. — Krüger, Steyn, Joubert in vsi Buri so pripravljani boriti se do zadnjega, ker je očitno, da hočejo Angleži docela uničiti neodvisnost Transvaala.

Tržič 3. sušca. Občina namerava napraviti vodovod, ki bo veljal približno 58.000 kron. Deželni zbor se bo pečal v prihodnjem zasedanju s to zadevo. Dežela bo baje prispevala 20 odstotkov.

Dunaj 3. sušca. Državni zbor bo zaključil sedanje zasedanje dne 18. t. m. — Volitev prvega podpredsednika je določena na prihodnjo sredo. Jugoslovani in češki poslanci bodo kandidirali dr. Žazeka, Nemci pa hočejo imeti poslanca Pradeja. Odločilno besedo bodo imeli Poljaki, in lahko se zgodi, da bo postal prvi podpredsednik Nемец, če ne opusté svojega kandidata dr. Milevskega.

Domača knjižnica.

•**Zvončka**• tretja številka prinaša zopet veliko izber nad vse zanimive in poučne vsebine za našo ljubo mladino. Vsaka pesemca, vsaka povest in pravljica je zanimiva tako glede lepega, mladini lahko umljivega jezika kakor glede jedra. Vrhutega krasi to številko pet lepih slik in rebus. Novim naročnikom so na razpolago še vse številke.

•**Zgubljeni Bog**•. V «Narodni tiskarni» v Ljubljani je izšla že v drugi izdaji brošurica, ponatisnjena iz «Slovenskega Naroda». V tistih krajih, kjer imajo takoimenovane «konzule», bi bilo želeto, da se ta knjižica razširi med ljudstvom, da spozna posledice lahkomišljenega ravnanja. Cena enemu izvodu je 20 vin., s pošto 3 vin. več.

Lepa soba

za samca z vso opravo se takoj odda v najem.

Kje? izve se pri upravnistvu «Gorenjca». 50

V SLOVO!

Vsem prijateljem in znancem, pri katerih se povodom svojega odhoda nisem mogel osebno posloviti, kličem tem potom krepki

„Na zdar!“

49

FRAN MAJČEN.

Anton Rakovec

tovarna usnja v Kranju

kupuje

sveže in suhe kože vsake vrste

po najvišji ceni.

39—3

Tedenski sejem v Kranju dne 26. m. m.

Prignalo se je 290 glav goveje živine, 4 teleta, 10 prašičev. Pšenica 50 kilogramov 8 kron 50 vinarjev, proso 50 kilogramov 8 kron, oves 50 kilogramov 6 kron 25 vin., rž 50 kilogramov 7 kron 75 vinarjev, ajda 50 kilogramov 9 kron, turšica, nova, 6 kron 50 vin., stara 7 kron 50 kilogramov, fižol 50 kilogramov 10 kron 50 vin., krompir 50 kilogramov 2 kroni 50 vinarjev.

Loterijska srečka dne 24. svečnâ t. l.

Trst: 77 27 31 66 8

Zaloga „Belske kisle vode“

(Vellacher Sauerbrunnen)

pri Albinu Rantu, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (50 steklenic) 8 kron 50 vinarjev.

Otroški vozički, košarice, galanterijsko in špecerijsko blago po najnižjih cenah. 29—5

Advokat

dr. Karl Triller

se usoja naznanjati, da je

otvoril z dnem 1. sušca t. l.

~ svojo pisarno ~

zopet

v Ljubljani, Dalmatinove ulice št. 9

48

(vogal Kolodvorskih ulic)

v štrukturirani hiši.

Naznanilo.

Častiti duhovščini in slavnemu občinstvu si usojam javiti, da sem prevzel 2—4

zastopstvo c. kr. priv. vzaj. zavarovalnice proti požaru v Gradcu

in prosim, da se blagovoli v zadevi zavarovanja name obračati.

Z velespoštovanjem

Ferdinand Hlebs

trgovec in posestnik na glavnem trgu v Kranju.

V pretečenem letu so se izplačale naslednjim posestnikom brez ovire polne zavarovalne svote:

Kopač Mariji na Mlaki . . .	800 kron
Bolki Janezu iz Poženika . . .	1500 »
Likožarju Fr. na Primskovem . . .	1200 »
Rehpergar Mariji na Klancu . . .	300 »
Trilarju Matiji iz Drulovka . . .	800 »

H. SUTTNER

urar

v **Kranju** (poleg lekarne) in na **Savi** p. Jesenice

priporoča 49-1

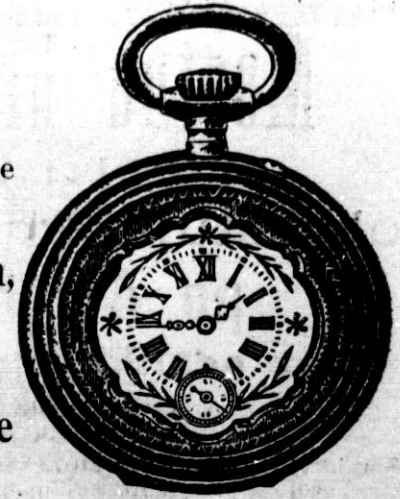
bogato zalogo vsakovrstnih zlatih, srebrnih,
nikelnastih, žepnih in stenskih ur

dalje

budilk, ur z nihalom, zlatnine in srebrnine
ter optičnega blaga.

Št. 103. Srebrna **cylinder-remont.**,
cela gravirana in jako močna
gld. 7-50

Št. 1. Srebrni **cylinder-remontoir**,
6 rubis, gld. 6-50
Jako močna in fina gld. 7-50

Št. 107. Srebrna **cylinder-remont.**,
z dvema pokrovoma, jako močna
gld. 7-75

Enaka **Anker**, 15 rubis, od gld. 9-50
naprej

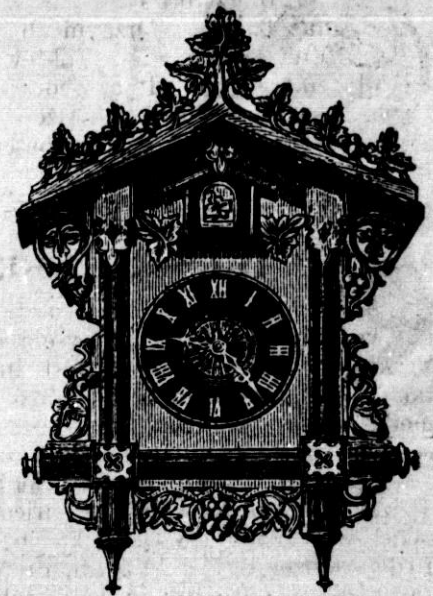

Št. 112. Srebrna **cylinder-remontoir**, 6 rubis, gld. 6-50
Jako močna in fina, 10 rubis, gld. 7-50
Zlata od gld. 16- do 60-

Št. 126. Zlati **laški uhani**, 14 kar., gld. 3-80
Platirani gld. 1-35

200 raznih vrst uhanov vedno v zalogi.

Št. 165. Ura s **kukavico**, fina, z lepe
izrezano omarico, gld. 7-50

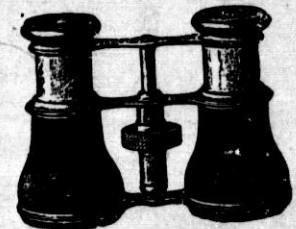
Št. 121. 14 kar. z zlatom platirana **broška**,
majhna gld. 1-80, večja gld. 2-80,
največja gld. 3-80

Naočniki in očala, navadni, v jeklo vdelani, gld. —45
fini, nikelnasti, gld. 1-35, v double-zlato vdelano gld. 3-80
NOVO! V želvovino vdelani, prav lahki, gld. 1-80

Št. 113. Zlat **prstan**, 6 kar.
od gld. 2-30 naprej; 14 kar. od
gld. 4- naprej; s pravim dia-
mantom od gld. 7- naprej

Dvojnati **daljnogled** (Feldstecher) v toki
(Etui) gld. 5-50; prav fini, z 8 lečami,
črni gld. 7-75, najfinejši gld. 13-

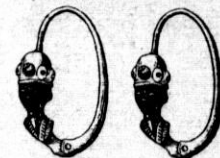

Št. 119. Zlati **uhani**, 14 kar., gld. 4-80
Platirani od gld. 1-60 naprej

Opomba. Kdor želi po ceni in dobro uro
kupiti, naj se zanesljivo obrne na zgornjo tvrdko.

Razprodajam fine repasirane ure z enoletnim jam-
čenjem. — Zlatnina in srebrnina je puncirana po
c. kr. kontrolnem uradu.

— CENIKI na zahtevanje franko. —

Št. 124. Zlati **murčki**, mali par gld. 1-75
večje gld. 2-20, največje gld. 2-75

Mestna hranilnica
 v Kranju
 obrestuje hranilne vloge
po 4 odstotke
brez odbitka rentnega davka
 katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog: 2.080.232 kron 78 vinarjev. — Stanje hipoteknih
 posojil 1.329.573 kron 44 vinarjev. 35—4

FRANC OMERSA
v Kranju

prodaja dobro in po ceni specerijsko blago,
 deželne pridelke, železo, izdelke iz železa
 in kovin, razno orodje za kmetijstvo, roko-
 delstvo in hišno opravilo.
 Carbolineum, firneže, lake, oljate in suhe
 barve, Roman- in Portland-cement, okove,
 traverse in šine za stavbe i. t. d.
 Semena, trave, detelje, domaće, najimejše lucerne, pesi i. t. d.
 Najimejše mazilo za kola, stroje in usnje.

17—3

Več tisoč hrastičev 43—2

pripravnih za saditev, ima **naprodaj Mih. Globočnik ml.**,
 posestnik v **Vogljah**, pošta **Šenčur**. Cena po dogovoru.

Naznanilo.
 Podpisani javljamo slavnemu občinstvu mesta Kranja
 in na deželi, da izvršujemo v **Ljubljani, Florijanske**
 ulice števil. 30 30—5

 pleskarsko delo
 za stavbe in opravilo po najnižji ceni ter se pripravljamo
 v mnogobrojna naročila.

S spoštovanjem
Andr. Bricej, Fr. Oražem, Iv. Korbar.

Glavna slovenska
hranilnica in posojilnica
 registrirana zadruga z neomejeno zavezo
 pisarna na Kongresnem trgu št. 14 tik nunske cerkve
v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in 31—5
obrestuje po 4 1/2 %
 od dne vložitve do dne vzdige brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
 bi se obrestovanje pretrgalo.

Učencem ki ima veselje do tiskarstva, se sprejme v
 novi tiskarni nasproti mestni hranilnici v
 Kranju. Zahteva se vsaj par srednjih šol, katere
 so tiskarskemu vajencu neobhodno potrebne.

KAROL FLORIAN
 trgovina s knjigami, galanterijskim blagom, muzikalijami in godbenim orodjem
 v Kranju, glavni trg

priporoča svojo veliko zalogo *pisalnega orodja, šolskih in
 drugih knjig, vsakovrstnega papirja, kuvert, posetnic (vizitnic)
 in galanterijskega blaga.*

Tudi sem preskrbel veliko zalogo *godbenega orodja in strun
 in prodajam vse po najnižji ceni.* 14—8

Gospodom učiteljem in prekupovalcem pri šolskih
 knjigah deset odstotkov popusta.

C. kr. priv. avstrijska zavarovalna družba
„DUNAV“
 na Dunaju

zavaruje najceneje in najsigurnejše
 proti škodi po požaru pri premičnem
 in nepremičnem imetju, proti škodi
 pri prevažanju blaga, nadalje za
 življenje na razne načine.

Natančnejša pojasnila daje
RUDOLF KOKALJ
 19—8 glavni zastopnik «Dunav»-a v Kranju.